

МОТИВИ

Към проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда

С проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда (ЗИД на ЗООС) се цели усъвършенстване на разпоредби в националното законодателство по опазване на околната среда с оглед постигане на по-високо ниво на хармонизация с европейското законодателство в областта, както и:

- изпълнение на препоръки и бележки във връзка със стартирала стартиране на процедура за нарушение № 2019/2271 срещу България, съгласно чл. 258 ДФЕС относно неправилното транспониране на някои от разпоредбите на Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) и мотивирано становище на 9 юни 2021 г. по същата процедура;

- изпълнение на препоръки и бележки във връзка със стартирана на 7 март 2019 г. процедура за нарушение № 2019/2020 относно несъответстващо на изискванията транспониране в българското законодателство на Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието върху околната среда на някои публични и частни проекти върху околната среда, изменена с Директива 2014/52/ЕС от 16 април 2014 г. и получено мотивирано становище по същата процедура на 9 юни 2021 г.;

- изпълнение на препоръки и бележки във връзка със стартирана на процедура за нарушение № 2020/2224 срещу България, съгласно чл. 258 ДФЕС относно неизпълнение на задълженията ни по някои разпоредби от Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, за изменение и последваща отмяна на Директива 96/82/ЕО на Съвета (СЕВЕЗО III) и постъпило мотивирано становище по същата процедура на 15 юли 2021 г.;

- осигуряване право на достъп до правосъдие, което е съобразено с изискванията на Директива 2003/35/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 26 май 2003 г. за осигуряване на участието на обществеността при изготвянето на определени планове и програми, отнасящи се до околната среда и за изменение по отношение на участието на обществеността и достъпа до правосъдие на Директива 85/337/ЕИО и 96/61/ЕО, както и на изискванията на Конвенцията на ИКЕ-ООН за достъпа до информация, участието на обществеността във вземането на решение и достъпа до правосъдие по проблеми на околната среда (Конвенцията от Орхус);

- регламентиране преустановяването след 31.12.2025 г. на отговорността на държавата за отстраняване на нанесени щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия, при приватизация;

- изпълнение на мярка 90 от Актуализираната стратегия за развитие на електронното управление в Република България (2019 – 2023 г.) поддържането на съществуващия Регистър на регистрираните по EMAS организации в България да се уреди със закон;

- отстраняване на констатирани пропуски и подобряване на предвидените в закона процедури по глава седма от ЗООС, повишаване на публичността, прецизиране (уеднаквяване) на използваните в ЗООС понятия и формулировки с тези на действащата европейска и национална нормативна уредба, в т.ч. и отразяване изменението на Регламент (ЕО) № 765/2008 с Регламент (ЕС) 2019/1020, касаещи надзора на пазара;

- разделяне на функциите на отделните администрации в състава на МОСВ свързани с провеждането на политиките по предотвратяване на големи аварии и по комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването.

Причините, които налагат изменението и приемането на законопроекта са свързани с:

- постигане на пълно съответствие на ЗООС с Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването), Директива 2011/92/ЕС относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (изменена с Директива 2014/52/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година) и Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, за изменение и последваща отмяна на Директива 96/82/ЕО на Съвета (СЕВЕЗО III), във връзка с изпълнение на препоръките и бележките на ЕК в рамките на процедура за неправилно транспониране на някои от разпоредбите по директивите;

- осигуряване правото на достъп до правосъдие, предвид изискванията на Директива 2003/35/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 26 май 2003 г. за осигуряване на участието на обществеността при изготвянето на определени планове и програми, отнасящи се до околната среда и за изменение по отношение на участието на обществеността и достъпа до правосъдие на Директива 85/337/ЕИО и 96/61/ЕО, както и на изискванията на Конвенцията на ИКЕ-ООН за достъпа до информация, участието на обществеността във вземането на решение и достъпа до правосъдие по проблеми на околната среда (Конвенцията от Орхус), по която Р. България е страна;

- необходимост от регламентиране преустановяването след 31.12.2025 г. на отговорността на държавата за отстраняване на нанесени щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия, при приватизация;

- необходимост от изпълнение на мярка от Актуализираната стратегия за развитие на електронното управление в Република България (2019 – 2023 г.) във връзка с поддържането на съществуващия Регистър на регистрираните по EMAS организации в България да се уреди със закон;

- отстраняване на идентифицирани проблеми в действащия към момента закон и неговото приложение, водещи до затруднения при осъществяване на дейностите по административно обслужване, административно регулиране и контрол на компетентната администрация и налагането на административна тежест за заявителите и титулярите на комплексно разрешително и на операторите на предприятия/съоръжения с нисък и висок рисков потенциал;

- разделяне на функциите на отделните администрации в състава на МОСВ: методически функции за министерството за провеждането на политиките по предотвратяване на големи аварии и по комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, в т.ч. определяне на приложима процедура за разрешаване на планирани от операторите на инсталации с КР промени в работата на инсталациите, и изпълнителни функции за ИАОС, като осъществява прилагането на изискванията на законодателството по предотвратяване на големи аварии и законодателството по комплексни разрешителни.

На основата на изготвения анализ, очакваните резултати от прилагането на законопроекта са свързани с:

- постигане на пълно и точно съответствие с изискванията на **Директива 2010/75/ЕС** на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването), **Директива 2011/92/ЕС** относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (изменена с Директива 2014/52/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година) и **Директива 2012/18/ЕС** на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, за изменение и последваща отмяна на Директива 96/82/ЕО на Съвета (СЕВЕЗО III). В най-голяма степен очакваните резултати от прилагането на законопроекта, ще бъдат постигнати,

като бъдат отразени препоръките и бележките на ЕК, във връзка с процедурите за нарушение относно неправилното транспониране в българското законодателство на някои от разпоредбите по трите директиви посочени по-горе. Ще се повиши също така участието на обществеността, т.е. на заинтересованите страни, в процедурите по глава седма, раздел I (*процедурите по одобряване на доклада за безопасност за предприятия с висок рисков потенциал, и по одобряване на доклада за политиката за предотвратяване на големи аварии за предприятия с нисък рисков потенциал*) и раздел II (*издаване на комплексно разрешително*) от закона, чрез което ще се постигне в по-голяма степен спазването принципа на публичност.

- осигуряване право на достъп до правосъдие, което е съобразено с изискванията на Директива 2003/35/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 26 май 2003 г. за осигуряване на участието на обществеността при изготвянето на определени планове и програми, отнасящи се до околната среда и за изменение по отношение на участието на обществеността и достъпа до правосъдие на Директива 85/337/ЕИО и 96/61/ЕО, както и на изискванията на Конвенцията на ИКЕ-ООН за достъпа до информация, участието на обществеността във вземането на решение и достъпа до правосъдие по проблеми на околната среда (Конвенцията от Орхус).

- постигане на окончателно преустановяване, след 31.12.2025г., на отговорността на държавата за отстраняване на минали екологични щети, при приватизация. След 31.12.2025 г. довършването на всички незапочнати и/или с недовършено изпълнение мерки от прекратените програми ще бъде отговорност и ще е за сметка на купувача по приватизационната сделка и приватизираното дружество и/или лицата, придобили впоследствие собствеността върху дяловете, акциите или обособените части. Ще отпадне необходимостта от осигуряване на публичен ресурс за изпълнение на недовършените/незапочнатите обекти от програмите за миналите екологични щети, предвид двукратното удължаване на срока по §9, ал. 2 от ПЗР на ЗООС.

- изпълнение на мярка от Актуализираната стратегия за развитие на електронното управление в Република България (2019 – 2023 г.) във връзка с поддържането на съществуващия Регистър на регистрираните по EMAS организации в България да се уреди със закон;

- отстраняване на идентифицирани проблеми в действащия към момента закон и неговото приложение, водещи до затруднения при осъществяване на дейностите по административно обслужване, административно регулиране и контрол на компетентната администрация и налагането на административна тежест за заявителите и титулярите на комплексно разрешително и на операторите на предприятия/съоръжения с нисък и висок рисков потенциал;

- подобряване и оптимизиране на процедурите по валидиране на извършената от операторите класификация на предприятия/съоръжения с нисък и висок рисков потенциал и при определянето на вида на приложимата процедура по КР за разрешаване на планирани от оператори промени в работата на инсталациите с КР, чрез осигуряване на методически подход от страна на политико-правещото звено.